

Akademikė Veronika Vasiliauskienė – iniciatyvi mokslininkė, aktyvi mokslo organizatorė

Lietuvos mokslø akademijos tikroji narė (akademikė) profesorė habilituota daktarė Veronika Vasiliauskienė 2005 m. gruodžio 15 d. švęs 70 metų jubiliejø.

Veronika Jurgaitytė-Vasiliauskienė gimė 1935 m. gruodžio 15 d. Radviliškio r. Aukštėlkø k. ūkininkø šeimoje. 1945–1948 m. mokėsi Aukštėlkø pradinėje mokykloje, 1948–1954 m. – Radviliškio vidurinėje mokykloje, 1954–1959 m. studijavo Lietuvos Ŗemės ūkio akademijoje (dabar – Lietuvos Ŗemės ūkio universitetas). Ągijusi agronomės specialybę, 1959–1961 m. dirbo Ŗilutės rajone agronome, o 1962–1970 m. – Ŗilutės Ŗemės ūkio technikume dėstytoja. 1971–1974 m. mokėsi Lietuvos Ŗemdirbystės institute aspirantūroje.

Baigusi aspirantūrą, V. Vasiliauskienė tolesnį savo darbą susiejo su Ŗemės ūkio mokslu. 1975–1985 m. ji dirbo moksline bendradarbe Lietuvos Ŗemdirbystės institute Dotnuvoje ir Ŗio instituto Vokės filiale, 1986–1996 m. – Lietuvos Ŗemdirbystės instituto Vokės filialo direktoriaus pavaduotoja mokslui, 1995–2000 m. – Vokės filiale vyriausiąja moksline bendradarbe (0,5 etato) antraeilėse pareigose.

Būdama gabi ir atkakli mokslo darbuotoja, V. Vasiliauskienė gana greitai pasiekė svarbiø mokslininkui rezultatø. Daktaro disertaciją „Kultūrinės ganyklos derliaus, botaninės ir cheminės sudėties kitimas priklausomai nuo NPK trąšø normø bei santykiø nerūgštaus priemolio dirvoþemyje“ ji apgynė 1974 m. Lietuvos Ŗemės ūkio akademijoje. Habilituoto daktaro disertaciją „Ávairiø þolynø mineralinės mitybos mokslinis pagrindimas intensyvaus naudojimo ganyklinėje sistemoje mineraliniuose dirvoþemiuose“ ji apgynė 1988 m. Latvijos Ŗemdirbystės ir Ŗemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo institute.

Akademikė V. Vasiliauskienė yra viena þymiausiø mūsų šalies Ŗemės ūkio mokslo specialistø. Mokslinio tyrimø kryptis – pievininkystė ir agrochemija. Mokslininkė pratęsė Lietuvoje pradėtas kurti ir vėliau iki tarptautinio mokslo lygio išplėtotas pievininkystės – paðarø auginimo tradicijas. Vadovavo Lietuvos Ŗemdirbystės institute vykdomø tyrimø programoms, temoms, darbams. Atlikusi sudėtingus lauko bandymus ávairiuose dirvoþemiuose ir þolynuose, taikydama savo sukurtas metodikas ir vadovaudama bendradarbiø grupėms, kartu su jais parengė Lietuvos kultūrinio ganyklø trąðimo mokslinį pagrindimą. Remiantis Ŗiais tyrimais optimizuotos mineralinio azoto, fosforo ir kalio trąðø normos ir santykiai. Daug

dėmesio tyrimuose buvo skirta paðarø kokybei, teigiamam maisto medþiagø balansui dirvoþemyje, nes tai turi didelę átaką geros kokybės þolynø išsilaikymui ir dirvoþemio derlingumo išsaugojimui.

Labai svarbūs pievininkystės ir agrochemijos mokslui 1971–1991 m. bandymø Dotnuvoje ir 1982–1996 m. bandymø Vokėje duomenys apie ilgametą trąðø átaką ir poveiką dirvoþemio biologinėms, fizikinėms ir agrocheminėms savybėms bei augalø kokybei. Ðie ilgamečiai tyrimai, atlikti ávairiø Lietuvos regionø priemolio ir priemolio dirvoþemiuose, turi teorinę, ekologinę ir praktinę reikšmę. Jos darbai pievininkystės ir agrochemijos srityje padėjo sėkmingai vystyti Lietuvos Ŗemės ūkį ir sprendþiant svarbią – paðarø gamybos – problemą. Ji buvo iniciatorė ir vykdytoja ágyvendinant sudėtingas ir informatyvias agrocheminio lauko bandymø schemas, pritaikant matematinius modelius gausiai lauko ir laboratorinio tyrimø medþiagai apdoroti.

Ávertinus mokslininkės V. Vasiliauskienės mokslinę, praktinę ir organizacinę veiklą, 1990 m. ji išrinkta Lietuvos mokslø akademijos nare eksperte, 1994 m. – nare korespondente, o 1998 m. – tikrąja nare (akademike). Nuo 1995 m. buvo Lietuvos mokslø akademijos Ŗemės ūkio ir miðkø mokslø skyriaus pirminkė (1997 m. perrinkta naujai kadencijai), yra Lietuvos mokslø akademijos Prezidiumo narė. 2001–2005 m. buvo Lietuvos mokslø akademijos mokslinė sek-

retorė, o nuo 2005 m. pradžios yra Lietuvos mokslø akademijos viceprezidentė. Tai vienintelė Lietuvoje moteris, pasiekusi toká aukštá mokslininko karjeros laiptelá

Dirbdama Lietuvos mokslø akademijos Ūkio ir miškø mokslø skyriaus pirmininke akad. V. Vasiliauskienė subūrė ðiø krypèiø mokslø institucijas ir mokslininkus, koordinavo jø veiklá. Daug dėmesio skyrė agrarinio mokslø institucijø bendradarbiavimui, mokslinio tiriamojo darbo organizavimui ir tyrimo rezultatø propagavimui. Skyriaus kartu su vyriausybinėmis organizacijomis rengiamose konferencijose buvo nagrinėjami svarbiausi valstybei klausimai. Ir ðiuo metu ji aktyviai dalyvauja mokslo organizaciniame darbe bei rengiant ðalies Ūkio plėtros programas.

Remdamasi atliktø tyrimø duomenimis, akad. V. Vasiliauskienė paskelbė per 270 mokslinø ir mokslo populiarinøjø straipsniø, rekomendacijø. Lietuvos ūkio ir miškø mokslø instituto konkreèiø tyrimø duomenø pagrindu ji parengė 15 mokslinø ataskaitø. Mokslinø tyrimø rezultatus ji su bendraautoriais paskelbė pasaulio ir Europos pievininkø kongresuose ir konferencijose Vokietijoje, Norvegijoje, Èekijoje, Suomijoje, Rusijoje.

Uþ nuopelnus agronomijos mokslui 1985 m. mokslininkei V. Vasiliauskienei buvo suteiktas Nusipelnusios agronomės vardas. Be to, uþ kūrybiná indėlá darbui „Agronomiškai racionalios ir ekologiškai saugios kultūrø trąðimo sistemos moksliniai pagrindai“ kartu su bendraautoriais 1988 m. jai paskirta Valstybinė mokslo premija.

Akad. V. Vasiliauskienė bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis ruoðiant kvalifikuotus specialistus magistratūroje ir doktorantūroje, 1993–1997 m. skaitė paskaitas Vilniaus universitete ir Lietuvos ūkio universitete. Lietuvos ūkio universitete

tete jai buvo suteiktas profesorės pedagoginis mokslo vardas. Bendradarbiaujant su ūkio institutais, aukštosiomis mokyklomis, akad. V. Vasiliauskienei vadovaujant, buvo apgintos 8 daktaro disertacijos. Ji buvo 20 daktaro disertacijø gynimo komitetø, 10 habilitaciniø darbø gynimo komitetø pirmininkė ar narė.

Akad. V. Vasiliauskienė turi didelę leidybinio darbo patirtá Yra mokslinø leidiniø „Ūkio ir miškø mokslai“, „Ūkio ir miškø mokslø enciklopedija“ redaktorio kolegijø narė, atskirø leidiniø sudarytoja, redakciniø komisijø pirmininkė.

Uþ didelá indėlá rengiant monografijá „Lietuvos dirvoþemiai“ akad. V. Vasiliauskienei ir Klaipėdos universiteto prof. M. Eidukevièienei buvo paskirta Agronomo Vytauto Vazalinsko fondo 2004 m. premija. Monografijoje apibendrinti penkiasdeðimties metø tyrimø, atliktø Lietuvoje, rezultatai. Didþiulės apimties (82 spaudos lankø) monografija buvo parengta ir iðleista 2001 m. (Vilnius: Lietuvos mokslas, 2001. Kn. 32).

Ūkio ir miškø mokslø institucijø mokslininkai iðrinko akad. V. Vasiliauskiene Lietuvos mokslo tarybos nare (biomedicinos mokslai) ir ji èia sėkmingai atstovavo rinkėjams 1999–2002 m.

Plataus profilio specialistė, akad. V. Vasiliauskienė 1996 m. paskirta Lietuvos mokslo premijø komiteto nare, o nuo 1999 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu paskirta ir dirba Lietuvos mokslo premijø komiteto mokslininko sekretore.

Lietuvos mokslø akademijos Ūkio ir miškø mokslø skyrius nuoðirdþiai sveikina Jubiliatæ ir linki geros sveikatos, giedros nuotaikos, visokeriopos sėkmės darbe ir asmeniniame gyvenime.

Akad. Juozas Lazauskas